

Sámi lágádus- ja aviisasearvi (Samisk forlegger- og avisforening)

Stortingets familie- og kulturkomite

0026 OSLO

9711 LEAVDNJA - LAKSELV
Postboks 53 - Laatasveien
Organisasjon NO 975 617 661
Bankgiro 7593.05.02162
Telefon 78 46 59 02
Telefax 78 46 59 01
Mobil 918 00 117
Epost geir@sagat.no

STATSBUDSJETTET 2017 - SAMISK DAGSPRESSE

Kulturdepartementet foreslår å øke bevilgningen på kap 335 Mediestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser, med kr 469.000, som tilsvarer en nominell økning på ca 1,7 %.

Prisstigningen siste år har vært på 4,0 % ifølge Statistisk sentralbyrå. Neste år forventes lønnsvekst på 2,7 % og konsumprisvekst på 2 %. Ifølge Finansdepartementets faktaark med nøkkeltall for statsbudsjettet 2017 er det en reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på 1,7 % eller nominelt 4,1 %.

Korrigert for forventa lønns- og prisstigning medfører departementets forslag en realnedgang på ca 1/4 million kr i forhold til 2016. Vi synes Stortinget som et minimum burde la den samiske dagspressen få del i den generelle budsjettveksten på nominelt 4,1 % som tilsvarer 1,1 million kr.

Dette vil gi begge de to samiske dagsavisene Ávvir og Ságat mulighet til å opprettholde og videreføre sin aktivitet for å sikre demokrati og ytringsfrihet i Sápmi i tråd med den nasjonale samepolitikken.

Vi ber om at stortingskomiteen engasjerer seg for å sikre fremtida for samisk dagspresse i Norge.

Svekket egenkapital

Den samiske presseverden er spesielt sårbar siden det bare finnes to samiske aviser, mens Norge for øvrig har i alt 227 dagsaviser, fådagersaviser og ukeaviser. Også det samiske folk har som andre nordmenn behov for en differensiert dagspresse.

De to samiske avisene har i perioden fra 2012 til 2015 gått med relativt store underskudd og fått redusert sin egenkapital med tilsammen 1,3 millioner kr. Årsaken til dette er manglende indeksregulering av pressestøtten på 2009-nivå, noe som var forutsetningen for at det samiske dagsavisprosjektet kunne realiseres.

Denne skjevheten ble rettet opp i statsbudsjettet for 2016, hvor støttenivået ble regulert opp til det avtalte nivået. Vi er svært takknemlig for det gode initiativet fra Kristelig folkeparti, og at dette fikk støtte fra en enstemmig komité. Forutsatt at fremtidige bevilgninger indeksreguleres, vil det ikke oppstå nye etterslep.

Men samtidig er det en kjensgjerning at manglende indeksregulering har medført at avisene tilsammen har tapt 1,2 millioner kr i egenkapital i årene 2012-2015. Dette har tært sterkt på en i utgangspunktet spinkel egenkapital i de to avisene, noe som igjen bidrar til å svekke mulighetene for nødvendig innovasjon, nyskaping og nyvinning, ikke minst på nye teknologiske plattformer.

Nasjonal samepolitikk

Pressestøtten til samiske dagsaviser er tverrpolitisk forankret i flere prinsippvedtak, blant annet Stortingets kommunal- og forvaltningskomité i Innst S nr 202 (2006-2007):

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at det nå er på høy tid at landsdekkende samiske dagsaviser både på samisk og norsk blir en realitet. Flertallet har merket seg at bl.a. flertallet i ulike kommunalkomiteer de fire siste årene har fremhevet det sterke ønsket og det store behovet som er i det samiske samfunnet for landsdekkende samiske dagsaviser både på samisk og norsk. Det er helt avgjørende for informasjonsformidling, identitetsutvikling og demokratiet i det samiske samfunnet at det nå blir gitt rammebetingelser for dette.»

Bakgrunnen for at det er et så stort behov for landsdekkende samiske aviser både på norsk og samisk, er slik Sametingets medieundersøkelse fra 2000 viser. Om lag halvparten av velgerne ved valg til Sametinget forstår av ulike grunner ikke samisk, og om lag halvparten av de som snakker samisk, kan av ulike grunner ikke lese samisk. Opp mot 3/4 av Sametingets velgere er derfor helt avhengig av at skriftlig informasjon er tilgjengelig på norsk, dersom de skal kunne forstå innholdet i det de leser.»

Storingsvedtaket er trygt forankret i grunnlovens § 100 om ytringsfrihet og § 108 om utvikling av samisk kultur, språk og samfunnsliv, som Stortinget har fornyet i 2014.

Norge er et foregangsland i verden for å ivareta urfolks og andre minoriteters rett til demokrati, ytringsfrihet og andre menneskerettigheter. Norge har høstet stor anerkjennelse i verdenssamfunnet for modellen med samisk pressestøtte som sikrer utgivelse av uavhengige samiske dagsaviser både på samisk og på norsk.

Samisk dagspresse har også stor betydning for utvikling og bevaring av samisk språk. Ávvir er den eneste avisa i landet som skriver nyhets- og aktualitetssaker på samisk, med publisering både på papir og nett. En samiskspråklig avis synliggjør daglig samisk språk i et mediemangfold hvor norsk og andre språk dominerer.

Prinsippvedtaket om støtte til landsdekkende samiske dagsaviser både på samisk og norsk er en viktig flaggsak for Norges nasjonale samepolitikk. Dette flagget må Norge holde høyt, og ikke fire.

Mål for pressestøtte til samiske aviser

Målsetninga for tilskuddet til samiske aviser er å legge til rette for demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet.

Stortinget må fastholde dette målet, slik at støtteordningen skal sikre utgivelse av landsdekkende samiske dagsaviser både på samisk og på norsk.

Behov for nytt løft

Sterke samfunnsmessige grunner taler for at bevilgningen i årene fremover må opptrappes ytterligere for å sette samisk presse enda bedre i stand til å fylle sitt viktige samfunnsoppdrag med bred informasjon, debatt og kritisk journalistikk i en ny teknologisk hverdag.

Både Ávvir og Ságat er i en gryende utvikling med nye nettaviser og mye spennende på gang. Dette nybrottsarbeidet i en teknologisk omstillingstid er avhengig av friske ressurser for å bli vellykket.

Pressestøtten til de samiske avisene utgjør i dag bare ca 1/4 av de ressurser NRK Sápmi har å rutte med. Satsingen på NRK Sápmi har vært både viktig og riktig, men også den samiske dagspressen bør løftes opp til samme budsjettnivå.

Det er viktig med et bredt mediemangfold også i det samiske samfunnet. For å styrke bredde og unngå monopolisering og ensretting av samisk journalistikk må de samiske dagsavisene gis like gode rammevilkår og utviklingsmuligheter som NRK Sápmi.

Offentlig annonsering

Det offentlige må aktivt bruke samisk dagspresse til to-språklige kunngjøringer med informasjon om ledige stillinger samt nye lover, forskrifter og andre bestemmelser av betydning for folks rettigheter og plikter.

Ett av mange eksempler på at det offentlige fortsatt diskriminerer negativt er utlysningen av stillingen som fylkesmann i Finnmark. Stillingen ble kunngjort i alle dagsaviser i fylket, utenom Ávvir og Ságat. Dette var en bevisst handling fra Kommunaldepartementet, og ikke noen «glipp». Dette gir et svært negativt signal om hvordan lesere av samiske aviser vurderes.

KONKLUSJON:

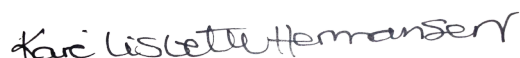
1. Mål for kap 335 Mediestøtte, post 75 Tilskudd til samiske aviser, er å sikre utgivelse av landsdekkende samiske dagsaviser både på samisk og på norsk for å legge til rette for demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet.

2. Bevilgningen på post 75 Tilskudd til samiske aviser økes i takt med den generelle budsjettveksten i statsbudsjettet 2017 på norminelt 4,1 % eller 1,1 millioner kr. På sikt opptrappes bevilgningen til samme nivå som NRK Sápmi for å styrke det samiske mediemangfoldet og unngå monopolisering og ensretting av samisk journalistikk.
3. Det offentlige må aktivt bruke samisk dagspresse til to-språklige kunngjøringer.

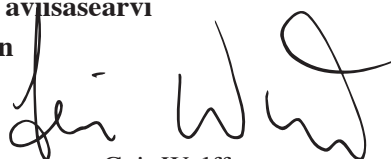
Leavdnja/Lakselv, den 17.10.2016.

Med vennlig hilsen

Sálas - Sámi lágádus- ja avjiasearvi
Avisseksjonen

Kari Lisbeth Hermansen

Geir Wulff

Kopi:

Styret i Sálas